

Historisk återblick:

Till minne av Ariane Wahlgren, Drakou 44, Athen.

April i Athen.

Taxin tar oss fram över stadens regnvåta gator. Ljuset från lamporna speglar sig i asfalten. Det är sen kväll. Vi undrar om det är möjligt att ta sig fram till Drakou 44. Tydligen en gågata, som få känner till. Därför har vår tystlåtna chaufför fått adressen till hotell Austria, som skall finnas strax i närheten. Carola har förberett oss och lämnat nycklarna bakom hotellets disk, belägen i området Koukaki-Philopappou, nära Akropolis.

De trettiosex trappstegen upp till huset försätter oss i rörelse. De tunga väskorna släpas varsamt och segt mot ett strävt grekiskt cementunderlag.

Utanför, en kompakt dörr. Den oansenliga nyckeln trevar i låset. En tung plåtdörr viker upp sig och vi står på en inhägnad, avgränsad innegård med träd, där citroner kan anas tillsammans med en större altan, vars runda bord vittnar om gästfrihet och goda drycker. Ännu har vi inte noterat en begränsad spiraltrappa upp till den stora terrassen på husets ovansida – en förförisk utsikt.

På författarrummets dörr lyser en lapp med mina förnamn omsorgsfullt skrivna i rött. Detta intill, husets skylt, som visar namn både på svenska och nygrekiska.

En poetisk munk.

Författarnas rum är stort. Sängen tycks öde med tanke på takhöjd och skrivbord i hörnet. Här en liten bandspelare, och snurrstol, som nertyngd av tidigare poeters vilja och energi ”mumlar” uppfordrande. Det är ett spartanskt rum, nästan i reformatoriskt lutherskt, med ren stil och spåkande atmosfär. Ett rum för arbete och inre, kreativa övningar; kanske andliga. Nu inträder en poetisk munk med bärbar Mac hängande runt halsen.

Författarhuset.

Ariane Wahlgrens författarhus i Athen innehåller bl.a. tre sovrum, kök och vardagsrum, vilka ligger planerade ett stenkast från athenatemplets ärrade pelargång. Från den övre terrassen känns strålkastarljuset från Areopagen, som en ljut levande och värmande bakgrund i den svala, grekiska natten. Däremellan Mikis Theodorakis hisstrumma, vilken blänker med kulturell patina,

Strax intill, bakom huset, Fordchefens yviga, nyrika balkong. I övre köksfönstret kan ses en ivrigt arbetande ung kvinna från filipinerna, som med varsam hand serverar en avvägd kvällsgrogg i skymningen.

Ja, nu har vi kommit hit, min hustru Barbro och jag. Nu väntar en månad med sol, kultur och spirande grekisk vår. Men först etablering och fasta rutiner; den sociala liturgin, etablering, för att finna rytm och känsla för skrivande i ny miljö.

Vi påminns om att vi lever i en sorts framtid med euron i våra händer. Stigande priser har blivit följden för europeisk anpassning. Plånbokens knappa valuta morrar med ihållande stämman. Maten är dyr och handlarna gnyr över den knappa vinsten. Annat var det förr då dagskassorna svämmade över och lönsamhet var ett ord med substans.

Fredagsmarknad.

Nu drar athenarna fram med egna små matkärror till fredagsmarknaden på Veikougatan. Allvarliga ansiktsuttryck möter ropen från odlarnas konkurrerande, starka röster. Ja, marknaden erbjuder de billigare alternativen.

Gästboken.

I huset finns en gästbok, där tidigare författare, poeter och journalister låtit orden flyta ut i roande skrivexcesser. Det handlar om glada restaurangbesök och trivsamma utflykter; men också om vilsna vandringar i den athenska natten och händelser, vilka ser ut som en tanke med starkt överdriven känsla. Boken visar hur olika vi är, naturstipendiater med resebidrag: säkra, vilsna, närvarande, frånvarande, positiva, negativa...

Skrivmaskinen.

I en pärm över Arianes journalistiska verksamhet finner jag ett antal artiklar. Här finns reportage, som berättar om en stark, rak och orädd kvinna, som sökte sanningar bakom politiska kulisser. Frimodighet och begåvning blandas samman

för att påminna om den radoröst som vi svenskar en gång lärde oss älska. En yrkeskvinna, som grävde där hon stod i den grekiska samhällsmyllan: demokratins svåra väg och diktaturens hårdnackade, mörka stigar. Arianes skrivmaskin står fortfarande kvar på en hylla i gästrummet.

För att kunna känna en sorts närhet och kollegialitet börjar jag skriva på den – en Olympia, Splendid 33, reseskrivmaskin. Allt fungerar, även tabulatoren. Ett något svagt svårtat färgband möter bokstavstyperna med lätthet. Inte behövde jag släpa på min Mac nu när Arianes invanda fingrar ligger väl ”synliga” över tangentbordet.

Som en svettig löpare från Marathon.

Efter dagens skrivande lägger jag fram mina joggingskor. Trampar lätt upp mot Akropolisklippan och plöjer väg mellan turister. Jag känner mig som en grek, en Hermes eller som en svettig löpare från Marathon. Påminns om Paulus unika missionsgärning, som här var förgäves och Dionysos ättlingar, som kunde spela upp till sång och dans; ett drama som för alltid viskar som en klagande kör ur den atenska marmorklippan.

Min motionsrunda genom Plaka och den kommersiellt nerlusade Adrianogatan framträder i dunkelt skymningsljus. Här fanns jag för 38 år sedan, då omgiven bjöd på ett lugnt och sovande bostadskvarter. Nu vilar ingen här med sköna drömmar. Stadens puls rullar mot natten och de ställvis upplysta kultplatserna vittnar om den svunna kulturens rikedom och prydnad. Snart har jag passerat över Filiopapokullens svalkande höjder, lagt de skyndsamma stegen bakom mig. Svettpärlor försvinner i den svalkande duschen och det nyss uppvärmda, dyra vattnet forsar ut under en stad som bär mina fötter.

Kap Sunion och Gullberg.

När Irka Cederberg och Björn Kumm kommer tar vi bilen och flyr ut över Attikas sydligare kuster. Vid Kap Sunion stannar vi. Jag läser med euforisk stämma Gullbergs kända dikt. De doriska marmorpelarna ryser i vinden och vi kuvar oss samman i den starka vinden från egeiska havet, som för evigt vill dra oss ut över Poseidons vågor.

Några timmar senare har vi sänkt våra kroppar, likt nymfer i den gudomliga mytologins vatten; och vi ser Odysseus öga mot öga. Renade och förnyade stiger vi upp och promenerar befriade över stranden gyllene sand.

Ännu har vi inte torkat våra kroppar, vilka glänser av grekiskt skönhet vid ljuset från Pallas Athenes panna!

Hans- Evert Renérius

